

ние за това ни дава третата точка на исканията, която гласи: "Un gouverneur choisi par l'assemblée générale et confirmé par S. M. le Sultan."⁴⁵ Институцията на губернатора (управителя), залегнала в "Прошението", е тази, която се свързва с административната автономия, докато княжеската институция е символът на политическата автономия. Съвсем неслучайно и в. "Народност", коментирайки "Прошението", възкликва: "Пита се тук, може ли да бъде такъв парламент, както в Англия, при един подчинен на Султана управител (каймакам)? - Поне трябвало да бъде княз. Освен това подписалите нотабили земат правото да говорят в името на 7 милиона народи и искат на този народ само управител! - Колко неразбрана работа!"⁴⁶ В случая ясно проличава, че Ив. Касабов прави своята критика не от симпатии към аристократическата титла на княза, както го иронизира Начович⁴⁷, а поради желанието да се издигне по същество на по-висока институционална степен исканата автономия. Тези разлики се заличават, ако приемем, че "Прошението" е част от една единна външнополитическа акция заедно с двете брошури на Балабанов и Начович. В такъв случай административната автономия може да се приеме само като програма минимум, а политическата автономия като програма максимум.

В сравнение с "Турците в България" в "Прошението" по-ясно и точно са формулирани исканията, които, както видяхме, са ограничени в рамките на административната автономия за българските земи. В своята работа Балабанов си е позволил волността да допусне и възможност за предоставяне на "independence" ("независимост"), подобна на тази, установена в Унгария по това време. Брошурата на пръв поглед е доказателство, че той приема австро-унгарския модел на реформи. И в такъв случай стои по-близо до "Мемоара" на ТЦБК, отколкото до "Прошението" на "старите". Позоваването на примера на Унгария ни насочва в тази посока, но не бива да пропускаме онези многобройни места в текста, където се показва некадърността и невежеството на османската администрация и нейната неспособност за промени. В отношението си към нея Балабанов се отличава от един П. Кисимов например, който през 1868 г. въпреки големите жестокости, извършени спрямо българското население, изпраща специално писмо до Мидхат паша с надеждата, че османския реформатор може да бъде спечелен за осъществяване на дело плана за турско-български дуализъм. Този проект ще даде възможност на българите да запазят своята цялост в рамките на империята, а на последната ще даде здрави гаранции за бъдещето⁴⁹.

Съвсем друго е отношението на автора на "Турците в България" към управляващите в Османската империя. За него целите, преследвани от "екзалтираните" младотурци както в областта на просветата и образованието, така също и в политиката са дълбоко враждебни на българската национална кауза. Затова той търси подкрепа и помощ в дипломатията и европейското обществено мнение. Не е случаен и фактът, че дори след написване на брошурата Балабанов продължава да събира сведения за извършените репресии от властите. "Ако можете пишете ми наскоро няколко сведения - обръща се той към Т. Бурмов - като например кои са и как се казват заточените българи в Азия, кои са по-първите обесени от Мидхат паша и кои са съвсем невинните."⁵⁰ Очевидно Балабанов е имал намерението да продължи